

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 365/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. S. V., P., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako i základného práva na slobodu a rovnosť zaručeného v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 3/2009 a jeho rozsudkom z 9. decembra 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžf/21/2011 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. S. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2012 doručená sťažnosť JUDr. S. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), namietaného porušenia

základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako i základného práva na slobodu a rovnosť zaručeného v čl. 12 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 3/2009 a jeho rozsudkom z 9. decembra 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžf/21/2011 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2012.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky Banská Bystrica (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) č. j. I/227/7962-44459/2008/994291-r zo 7. júla 2008 bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa a potvrdené rozhodnutie Daňového úradu P. (ďalej len „správca dane“) č. j. 648/230/9441/08/Loš z 10. marca 2007, ktorým správca dane nevyhovел jeho žiadosti o vrátenie daňového preplatku vyplývajúceho z dodatočného daňového priznania na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie 2001 v sume 440 130 Sk (14 593,16 €) z dôvodu, že dodatočné daňové priznanie nebolo podané v zákonom stanovenej lehote podľa § 39 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ uviedol, že daňové riaditeľstvo vo svojom rozhodnutí nepopiera, že prijatím novely došlo k retroaktivite, no opiera sa však o novú skutočnosť, že oneskorene požiadal o vrátenie preplatku na dani až urgenciou z 11. februára 2008, čo je nepravdivé, keďže on požiadal o vrátenie preplatku v potvrdení o podaní daňového priznania.

Daňové riaditeľstvo vo svojom vyjadrení k žalobe z 12. februára 2009 žiadalo žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, k namietanej retroaktivite uviedlo, že sťažovateľ podal dodatočné daňové priznanie za rok 2001 31. decembra 2007, teda za účinnosti zákona č. 215/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. septembra 2007, čiže takýto zákon mohol sotva spätne pôsobiť na úkon sťažovateľa z 31. decembra 2007. Dané ustanovenia majú procesnoprávny charakter, a teda sa retroaktívne netýkajú daňovej povinnosti za rok 2001. Daňový subjekt podal dodatočné

daňové priznanie po zákonom stanovenej objektívnej lehote, a preto je jeho podanie neúčinné. Čo sa týka tvrdenej žiadosti o vrátenie preplatku, daňové riaditeľstvo uviedlo, že sa nenachádza ani v dodatočnom daňovom priznaní a daňové orgány nevidujú takúto žiadosť. Preukázateľne žiadosť nebola doručená správcovi dane a je neúčinné vyjadriť túto žiadosť v dokumente, ktorý si daňový subjekt ponecháva.

Krajský súd na prerokovanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa riadne predvolaný sťažovateľ nedostavil, ospravedlnil svoju neprítomnosť z dôvodu práceneschopnosti, nepožiadaval však o odročenie termínu pojednávania, preto krajský súd pojednával v jeho neprítomnosti.

Krajský súd rozsudkom č. k. 14 S 3/2009-59 z 9. decembra 2010 žalobu sťažovateľa proti daňovému riaditeľstvu o preskúmanie jeho rozhodnutia č. j. I/227/7962-44459/2008/994291-r zo 7. júla 2008 zamietol a sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení krajský súd uviedol:

„... súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná s poukazom na skutočnosť, že aj keď žalobca podal postupom v zmysle ustanovenia § 39 zákona 511/1992 Zb. dodatočné daňové priznanie za rok 2001, právny režim dodatočného daňového priznania sa spravuje procesnou úpravou zákona č. 511/1992 Zb. v znení účinnom v čase podania dodatočného daňového priznania, t. j. ku dňu 31. 12. 2007. Za rozhodujúce a správne aplikované pri posudzovaní včasnosti a oprávnenosti nároku žalobcu je leda znenie zákona 511/1992 Zb. účinné od 1. 9. 2007, t. j. v zmysle novely vykonanej zákonom 215/2007 Z. z., ktorá stanovuje lehotu na podanie dodatočného daňového priznania na dobu 4 rokov od konca roka. v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo podať daňové hlásenie, bez ohľadu na to, že v čase kedy bolo podávané pôvodné daňové priznanie, v ustanovení § 39 nebola stanovená žiadna lehota na podanie dodatočného daňového priznania. Ustanovenia § 45 stanovujúceho podmienky zániku práva na vrátenie dane je všeobecným ustanovením, ktoré v ods. 1 stanovuje pre svoju aplikáciu ako podmienku, že tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Z toho vyplýva, že po nadobudnutí účinnosti zákona 215/2007 Z. z., t. j. po 1. 9. 2007 sa žalobca nemôže domáhať svojho práva na vrátenie dane na základe dodatočného daňového priznania s poukazom na plynutie 5 ročnej lehoty, nakoľko osobitné ustanovenie ods. 3 § 39 stanovuje kratšiu lehotu 4 rokov. Takisto zo žiadneho

ustanovenia ani zákona 215/2007 Z. z. ani zákona 511/1992 Zb. nevyplýva, že na úpravu lehôt na podanie dodatočného daňového priznania sa považuje rozhodujúci právny stav ku dňu, ku ktorému bolo pôvodné daňové priznanie za zdaňovacie obdobie podané.

Čo sa týka námietky, že prijatím novely zákona o správe daní a poplatkov zákonom č. 215/2007 Z. z. došlo k retroaktivite, súd sa stotožňuje s vysloveným právnym názorom žalovaného. Zákaz retroaktivity ako súčasť ústavného princípu právnej istoty je založený na zásade, že právna norma nepôsobí spätne, ale pôsobí do budúcnosti. Úpravu vykonanú novelou zák. č. 215/2007 Z. z., spôsobujúcu v konečnom dôsledku skrátenie lehoty na podanie dodatočného daňového priznania v prípadoch ako je žalobca, podľa názoru súdu nie je možné považovať za zásah do existujúcich právnych vzťahov ktoré by vyvolali stav právnej neistoty z dôvodu priameho a neočakávaného zásahu do minulých skutkových právnych vzťahov, ktorý je v nesúlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

Pokiaľ sa týka nepreukázanej žiadosti o vrátenie preplatku, súd sa stotožňuje s odôvodnením žalobcu v napadnutom rozhodnutí, že pokiaľ nebola preukázateľne podaná žiadosť o vrátenie preplatku dane postupom podľa § 63 zák. č. 511/1992 Zb. v stanovenej lehote v nadväznosti na § 45 zák. č. 511/1992 Zb.. nie je možné preplatok na dani žalobcovi vrátiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd v zmysle § 250k O. s. p. rozhodol tak, že procesné neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. ...“

Dňa 13. apríla 2011 krajský súd vydal opravné uznesenie k rozsudku č. k. 14 S 3/2009-59 z 9. decembra 2010, v ktorom opravil záhlavie, a to tak, že bolo doplnené zloženie senátu: „... v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. K. B. a členov senátu JUDr. P. L. a JUDr. L. B. v právnej veci...“.

Proti rozsudku krajského súdu č. k. 14 S 3/2009-59 z 9. decembra 2010 v spojení s opravným uznesením z 13. apríla 2011 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžf 21/2011 z 18. apríla 2012 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s opravným uznesením potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Podľa sťažovateľa krajský súd i najvyšší súd dôveryhodne neuviedli, ako vec právne posúdili, keď dôsledne neodôvodnili svoj záver o tvrdení sťažovateľa, že mu postupom krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, odmietli sa zaoberať námietkou sťažovateľa o retroaktívite napadnutého ustanovenia daňového zákona (skrátene lehoty na podanie dodatočného daňového priznania z 5 na 4 roky), neumožnili sťažovateľovi uplatnenie všetkých dôkazných prostriedkov v súdnom konaní, čím bola porušená zásada rovnosti zbraní, oba súdy vec riešili v neprítomnosti sťažovateľa, krajský súd mu doručoval predvolania prostredníctvom príslušníkov Policajného zboru a krajský súd i najvyšší súd úplne rozdielnymi dôvodmi zamietli nárok sťažovateľa, čím malo podľa neho dôjsť k porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a k porušeniu práv zaručených v čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské právo na spravodlivý proces priznané čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež právo sťažovateľa na základné právo na slobodu, rovnosť podľa čl. 12 ods. 1 ústavy v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2 Sžf/21/2011 ako aj v konaní pred Krajským súdom v Trnave v konaní sp. zn. 14S/3/2009, porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžf/21/2011 zo dňa 18. apríla 2012 sa ruší. Vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na slobodu a rovnosť zaručeného v čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu sp. zn. 14 S 3/2009 a jeho rozsudkom z 9. decembra 2010 a postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf/21/2011 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2012.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej

veci ústavný súd rozhodoval o porušení iba tých práv (čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení čl. 1 ods. 1 ústavy a iných práv, konkrétne základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v súvislosti s postupom krajského súdu v namietanom konaní, jeho rozsudkom a postupom a rozsudkom najvyššieho súdu v namietanom konaní, ktoré sťažovateľ uvádza iba v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie (napr. III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07, II. ÚS 266/2012).

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu sp. zn. 14 S 3/2009 a jeho rozsudkom z 9. decembra 2010

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 3/2009 a jeho rozsudkom z 9. decembra 2010, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Proti rozhodnutiu daňového riaditeľstva mal sťažovateľ v prípade presvedčenia o jeho nesprávnosti k dispozícii podanie žaloby, v danom prípade krajskému súdu, ktorú aj využil. O žalobe rozhodoval krajský súd, v ktorého právomoci bolo prípadné zistené porušenie práv sťažovateľa napraviť. Povinnosťou krajského súdu bolo v prípade zistenia nedostatkov v rozhodnutí správneho orgánu (ich nezákonnosti) poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, avšak krajský súd porušenie zákona v administratívnom konaní nezistil, preto

rozsudkom č. k. 14 S/3/2009-59 z 9. decembra 2010 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti rozhodnutiu krajského súdu mal sťažovateľ v prípade nesúhlasu s jeho závermi k dispozícii riadny opravný prostriedok – odvolanie, ktoré podal a o ktorom rozhodoval najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 21/2011 a aj rozhodol rozsudkom 18. apríla 2012.

Ústavný súd konštatuje, že v súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu mal sťažovateľ k dispozícii účinný opravný prostriedok nápravy pred najvyšším súdom, ktorý aj využil.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 21/2011 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2012

V súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 21/2011 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011 ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti je potrebné odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

Ak nie sú splnené predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi (IV. ÚS 43/04).

Z obsahu sťažovateľovej argumentácie prednesenej ústavnému súdu v sťažnosti je zrejmé, že podstata ním namietaného porušenia jeho základných práv a slobôd spočíva predovšetkým v namietanej nesprávnosti skutkových a právnych záverov najvyššieho súdu obsiahnutých v napádanom rozsudku najvyššieho súdu, ktorý je podľa sťažovateľa arbitrárny a z ústavného hľadiska neudržateľný.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (porovnaj čl. 142 ods. 1, čl. 124 a čl. 127 ods. 1 ústavy) vyplýva, že preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci patrí predovšetkým do právomoci všeobecných súdov.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani posudzovať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže posudzovať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05).

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sfz 21/2011 vyplýva:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. a § 214 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky wwav.nsud.sk. a dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. apríla 2012 podľa § 156 ods. 1 a 3 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podanej žaloby posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a s ohľadom na námietku žalobcu ohľadne nesprávneho vyhodnotenia dôkazov zisťoval, či konanie bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok, a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel v odvolacom konaní k záveru, že krajský súd o žalobe žalobcu rozhodol súladne so zákonom a preto bolo potrebné jeho rozhodnutie potvrdiť a to z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na príslušnú právnu úpravu, pod ktorú je potrebné subsumovať daný prípad a z ktorej vychádzal krajský súd pri rozhodovaní.

Podľa § 39 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení účinnom do 31. 8. 2007 (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) dodatočné priznanie alebo hlásenie môže daňový subjekt predložiť aj v tom prípade, ak zistí, že jeho daňová povinnosť má byť nižšia, ako bola uvedená v daňovom priznaní alebo hlásení alebo správcom dane vyrubená. Znížiť základ dane na základe dodatočného daňového priznania alebo hlásenia možno len v prípade uplatnenia skutočností, ktoré neboli predmetom daňovej kontroly alebo opakovanej daňovej kontroly. Dodatočné daňové priznanie alebo hlásenie nemôže daňový subjekt predložiť po uplynutí jedného roka od ukončenia daňovej kontroly.

Podľa § 39 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. v znení účinnom od 1. 9. 2007 t. j. po nadobudnutí účinnosti novely zákona č. 215/2007 Z. z. dodatočné daňové priznanie alebo dodatočné hlásenie môže daňový subjekt podať, ak zistí, že jeho daňová povinnosť má byť nižšia, ako bola uvedená v daňovom priznaní alebo hlásení, najneskôr však do štyroch rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na vrátenie nadmerného odpočtu alebo nárok na vrátenie dane. Dodatočné daňové priznanie alebo dodatočné hlásenie môže daňový subjekt podať aj v tom prípade, ak zistí, že jeho daň má byť nižšia, ako bola správcom dane vyrubená. Znížiť základ dane na základe dodatočného daňového priznania alebo dodatočného hlásenia možno len v prípade uplatnenia skutočností, ktoré neboli predmetom daňovej kontroly alebo opakovanej daňovej kontroly.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak, nemožno vyrubiť daň ani rozdiel dane alebo priznať nárok na vrátenie nadmerného odpočtu alebo vrátenie dane po uplynutí piatich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na vrátenie nadmerného odpočtu alebo nárok na vrátenie dane; ak ide o daňový subjekt, ktorý si uplatňuje odpočítanie daňovej straty podľa osobitného predpisu, 11daf) nemožno vyrubiť daň ani rozdiel dane po uplynutí siedmich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie, v ktorom bola táto daňová strata vykázaná.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. ak bol pred uplynutím lehoty vykonaný úkon smerujúci na vyrubenie dane alebo rozdielu dane, plynú lehoty podľa odseku 1 znovu od konca roka, v ktorom bol daňový subjekt o tomto úkone vyrozumený. Vyrubiť daň alebo rozdiel dane je možné najneskôr do desiatich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na vrátenie nadmerného odpočtu, alebo nárok na vrátenie dane.

Podľa § 63 ods. 1 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení účinnom k 31. 12. 2007 daňový preplatok (ďalej len „preplatok“) je suma platby, ktorá prevyšuje splatnú daň.

Podľa § 63 ods. 2 zák. č. 511/1992 Zb. preplatok sa použije na úhradu splatného preddavku na daň a na úhradu prípadného daňového nedoplatku. O prevedení preplatku na úhradu splatného preddavku na daň a na úhradu daňového nedoplatku sa daňový dlžník vyrozumie. Za deň úhrady tohto daňového nedoplatku sa považuje deň, ktorý nasleduje po dni vzniku preplatku.

Podľa § 63 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb. preplatky daňového subjektu na jednotlivých druhoch daní, cla a iných platiab 13c) možno použiť na kompenzáciu jeho daňových nedoplatkov na inej dani, cle a iných platiabách. O tom musí správca dane písomne upovedomiť daňový subjekt.

Podľa § 63 ods. 4 zák. č. 511/1992 Zb. ak nemožno preplatok použiť podľa ods. 2 a 3, správca dane na žiadosť daňového subjektu tento preplatok použije na úhradu inej dane alebo ho vráti, ak je väčší ako 100,- Sk. Ak osobitný zákon neustanovuje inak, správca dane vráti preplatok do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o jeho vrátenie; preplatok na dani z príjmov za príslušné zdaňovacie obdobie sa vráti najskôr po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania podľa osobitného zákona, 6ec) najneskôr však do 40 dní odo dňa vzniku preplatku. Ak sa žiadosti o vrátenie preplatku vyhovie v plnom rozsahu, správca dane rozhodnutie nevydáva. Preplatok nemožno vrátiť, ak žiadosť o jeho vrátenie bola podaná po zániku práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane (§ 45). Žiadosť o vrátenie preplatku alebo o jeho preúčtovanie nepodlieha správnyim poplatkom.

Podľa § 63 ods. 5 zák. č. 511/1992 Zb. ak nepožiadala daňový subjekt, ktorého daňová povinnosť už úplne zanikla, o vrátenie daňového preplatku do troch rokov od konca roku, v ktorom nadobudol právoplatnosť posledný platobný výmer na daň, na ktorej je preplatok, nárok na vrátenie preplatku zaniká.

Podľa § 63 ods. 6 zák. č. 511/1992 Zb. ak správca dane vráti preplatok po lehote ustanovenej v odseku 4, je povinný zaplatiť daňovému subjektu úrok vo výške trojnásobku základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska platnej v posledný deň lehoty, v ktorej mala byť suma preplatku podľa tohto zákona vrátená, pričom úrok sa vypočíta zo sumy preplatku a počtu dní jeho zadržania. Rovnako správca dane zaplatí daňovému subjektu

úrok aj v prípadoch oneskoreného vrátenia nadmerného odpočtu a spotrebnej dane, na ktorú bolo uplatnené jej vrátenie, ak sa nadmerný odpočet a spotrebná daň nepoužijú podľa odsekov 8 a 10.

Podľa § 63 ods. 7 zák. č. 511/1992 Zb. proti rozhodnutiu správcu dane o žiadosti o vrátenie preplatku môže daňový subjekt podať odvolanie do pätnástich dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie nemá odkladný účinok.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že právna konštrukcia, ktorú vo veci aplikoval krajský súd v danom prípade je súladná so zákonom. Je pravdou, ako vyplýva zo spisového materiálu, že žalobcovi ako mandatárovi na základe mandátnej zmluvy uzavretej so správcom konkurznej podstaty JUDr. D. S. bola v roku 2001 vyplatená suma 3.275.000,- Sk (ako podiel na odmene konkurzného správcu) a to dňa 28. 12. 2001. Tento príjem žalobca zaradil do daňového priznania za rok 2001 spolu s ďalšími výdavkami a jeho daňová povinnosť potom činila 440.130,- Sk, ktorú sumu z titulu daňovej povinnosti správcovi dane zaplatil. Následne v priebehu konkurzného konania bol konkurzný správca JUDr. S. vyzvaný na vrátenie všetkých finančných prostriedkov a to novému konkurznému správcovi a žalobca z tohto titulu predtým mu vyplatený príjem 3.275.000,- Sk vrátil JUDr. D. S. Žalobca si dodatočným daňovým priznaním za rok 2001, ktoré podal dňa 31. 12. 2007 vyčíslil preplatok dane 440.130,- Sk. Tieto skutočnosti žalobca uviedol pre informovanie správcu dane, keď žalobca bol správcom dane Daňovým úradom P. vyzvaný, aby mu objasnil na základe akej právnej normy trvá na podaní dodatočného daňového priznania zo dňa 31. 12. 2007.

V danom prípade bolo úlohou odvolacieho súdu posúdiť rozpornosť tvrdení účastníkov, či žiadosť žalobcu o vrátenie daňového preplatku v sume 440.130,- Sk uplatnená v dodatočnom daňovom priznaní zo dňa 31. 12. 2007, bola podaná včas.

V danom prípade je i medzi účastníkmi podľa názoru odvolacieho súdu nesporné, že pôvodná lehota na podanie dodatočného daňového priznania za rok 2001 podľa zák. č. 511/1992 Zb. v znení účinnom do 31. 8. 2007 bola do 31. 12. 2007.

Pôvodná lehota, ktorá v danom prípade bola do 31. 12. 2007 sa zmenila novelou zákona č. 511/1992 Zb. a to v dôsledku zákona č. 215/2007 Z. z., keď zákonodarca zakotvil do ust. § 39 ods. 3 lehotu na podanie dodatočného daňového priznania a to „najneskôr do štyroch rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie“. Zákon

č. 215/2007 Z. z. nadobudol účinnosť od 1. 9. 2007. Predtým v ust. § 39 ods. 3 nebola zakotvená lehota na podanie dodatočného daňového priznania. Dovtedy mohli daňové subjekty vychádzať z právnej úpravy zakotvenej v § 45 ods. 1 zák. č. 511/1992 Zb., kde bola ustanovená lehota piatich rokov, pretože neexistovala osobitná právna úprava, ktorú zákonodarca zaviedol zákonom č. 215/2007 Z. z. od 1. 9. 2007.

V danom prípade si žalobca neuvedomil právne následky a dôsledky novej právnej úpravy v ust. § 39 ods. 3 (osobitne upravená lehota pre dané prípady), ktorá bola skrátaná na 4 roky. V danom prípade preto i podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na podanie dodatočného daňového priznania až dňa 31. 12. 2007 si uplatnil žalobca svoje právo po zákonom stanovenej lehote, pretože už v zmysle novej právnej úpravy účinnej od 1. 9. 2007 mu uplynula 4 ročná lehota dňom 31. 12. 2006.

Takýto postup správcu dane vyplýva i z úpravy v ust. § 110g ods. 1, 3, kde zákonodarca upravil zákonný postup v prípadoch, keď daňové konanie začalo a nebolo ukončené do 31. 8. 2007 a tiež upravil zákonný postup v prípadoch prijatých podaní daňových subjektov doručených do 31. 8. 2007.

Z uvedeného vyplýva, že Daňový úrad P. vzhľadom na termín podania a prijatia dodatočného daňového priznania až po 1. 9. 2007 musel na daný prípad aplikovať novelizované znenie ust. § 39 ods. 3 zák. č. 215/2007 Z. z.

Z uvedeného dôvodu preto žalobca nemôže dôvodne namietať, že ust. § 39 ods. 3 skrátalo lehotu na podanie dodatočného daňového priznania za rok 2001 na 4 roky, pri zachovaní lehoty 5 rokov v ust. § 45 ods. 1.

Odvolací súd k námietkam žalobcu ohľadne retroaktivity zákona č. 215/2007 Z. z. považuje za potrebné uviesť, že tento zákon, ktorý upravil a zakotvil do § 39 ods. 3 lehotu 4 rokov súčinnosťou od 1. 9. 2007, vyšiel v zbierke zákonov dňa 4. mája 2007 v čiastke č. 97/2007. Žalobca mal preto podľa názoru Najvyššieho súdu SR dostatočný časový priestor, aby mohol podať dodatočné daňové priznanie riadne a včas, pretože od zverejnenia príslušnej novely v zbierke zákonov mu plynula v podstate lehota cca 4 mesiacov.

Pokiaľ žalobca namietal, že sa nemohol zúčastniť pojednávania dňa 9. 12. 2010, kedy bol krajským súdom vyhlásený rozsudok vo veci, tak odvolací súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že v danom prípade neexistovala právna prekážka, pre ktorú by

bol musel krajský súd vytyčené pojednávanie odročiť. Sám žalobca sa totiž ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní dňa 9. 12. 2010 a zaslal krajskému súdu od MUDr. D. PN č. J961391. Žalobca však nepožiadaval zároveň o odročenie pojednávania (č. l. 45). Z tohto dôvodu z hľadiska ustálenej súdnej praxe nič potom nebránilo krajskému súdu, aby vo veci mohol konať a meritórne rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu ako súladný so zákonom podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 O. s. p. potvrdil. ...»

Z obsahu odôvodnenia napádaného rozsudku najvyššieho súdu a s prihliadnutím aj na obsah odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý bol v odvolacom konaní preskúmaný, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu je zdôvodnené vyčerpávajúcim spôsobom, najvyšší súd k zásadným námietkam sťažovateľa zaujal konkrétne stanovisko, a preto ho aj ústavný súd považuje za ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné odvolanie sťažovateľa považovať za neodôvodnené a napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť.

Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia

príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), a preto ju ústavný súd v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2012